

Csárdás László

Az *Applied Linguistics Research Journal* folyóirat

A KARE Publishing (Törökország) gondozásában megjelenő *Applied Linguistics Research Journal* (1) című folyóirat (ALR Journal, E-ISSN 2651-2629) ingyenes hozzáférést biztosít számos tanulmányhoz és tudományos eredményhez az alkalmazott nyelvészet és társtudományai területén. Az angol nyelvű, interdiszciplináris folyóiratot az egyes szakterületek szakemberei lektorálják. Számos tudományos műfajt befogad, ilyenek például az empirikus kutatások, az elméleti és módszertani tanulmányok, illetve az esettanulmányok. A kiadó célja, hogy hozzásegítse a kutatókat a legújabb nyelvészeti trendekről szóló ismeretekhez és eredményekhez, illetve hogy a szakemberek meg tudják osztani egymással a felhalmozott tudásanyagot és tapasztalatokat. A kiadó bármely kapcsolódó kutatási területről várja a tanulmányokat, beleértve az anyanyelv- és az idegennyelv-tanítást, a nyelvi mérést, a tudományos és a speciális célú nyelvhasználathoz kötődő témákat, a fordítástudományt, a diskurzuselemzést, az alkalmazott szociolingvisztikát, a pragmatikát és a többnyelvűség-kutatást. Az ALR Journal az *Eurasian Applied Linguistics Society* (Eurasian ALS) tagja. A főszerkesztő Hassan Soleimani (docens, Payame Noor University, Irán). A folyóirat 2019 óta kéthavonta jelenik meg.

1. kép

A folyóirat nyitóoldala (1)

A 2017-ben publikált első évfolyam egyetlen számot tartalmazott. 2018-ban három, 2019-ben pedig már négy szám jelent meg. Az első évfolyam túlnyomó részben nyelvtanítással és nyelvtanulással foglalkozó tanulmányokat közölt. Az első cikk, amelynek szerzője Hassan Soleimani, azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy miként segítheti a fordítási tevékenység az összetett nyelvtani struktúrák elsajátítását. Az ezt követő tanulmányok középpontjában elsősorban az angolnyelv-tanítás módszertana áll: az angolnyelv-tanulók olvasott szövegértési készségének a fejlesztése, az aszinkron e-mail írás szerepe az angolnyelv-tanulók íráskészségének az elősegítésében. Az első évfolyam tanulmányai között más

témájú írások is megjelentek, így például az etnikai szemiológia és a metafora, metonímia, valamint a hang szerepének kapcsolata a politikai vitákban.

A második évfolyam tanulmányai négy fő téma köré rendezhetők. Az első évfolyamhoz hasonlóan meghatározó terület az angolnyelvtanítás (szókincs-elsajátítás, a Google Docs és a Google Classroom szerepe a nyelvtan tanulásában). Két tanulmány foglalkozik diskurzuselemzéssel (alkalmazott nyelvtudományi írások metadiskurzushoz köthető jellemzői, illetve az angol mint összekötő nyelv lexikális és grammatikai kohéziója). Három tanulmány témája pedig a pragmatika (a nyelvi udvariasság Shakespeare *Macbeth* című drámájában, gyűlöletbeszéd az angolban és az olaszban, török angolnyelvtanulók és angol anyanyelvi beszélők bocsánatkérési stratégiáinak az elemzése). A második számban jelenik meg először pszicholingvisztikai témájú írás, amely áttekintést nyújt az idegennyelv-elsajátítás különböző megközelítési lehetőségeiről. A fordítástudomány szintén helyet kapott a 2018-as évfolyam lapjain: ezt azért fontos megemlíteni, mert az ilyen témájú tanulmányok jellemzően nem alkalmazott nyelvészeti folyóiratokban jelennek meg.

A második évfolyam első számában jelenik meg először interjú *Translation Studies and Interpretation: States of the Art* címmel (Schaeffner 2018). Arra a kérdésre válaszolva, hogy mi különbözteti meg a fordítást a tolmácsolástól, Christina Schaeffner professzor kifejti: tudományos szempontból a legfontosabb kritériumként a forrásnyelvi szöveg fordítás, illetve tolmácsolás közbeni hozzáférhetőségét kell megvizsgálni. A fordító számára a forrásnyelvi szöveg maradandó: újra és újra visszatérhet rá szükség esetén. Ezzel szemben a tolmács csak egyszer hallja a tolmácsolandó szöveget, így azt rövid időre el kell raktároznia. Következésképpen a fordítás és a tolmácsolás közötti határvonalat a forrásnyelvi szöveg jellege adja. Az interjú kitér arra a fejezetre is, amelyet Schaeffner írt az *A Companion to Translation Studies* (Multilingual Matters, 2007) című műben. A szerző három különböző, mégis összetartozó témát jár körül: fordításpolitikai, politikai szövegek fordítása, illetve a fordítás és a fordítástudomány átpolitizálódása. Az első téma a fordítási tevékenység szempontjából meghatározó döntésekkel foglalkozik (fordítandó szövegek, a fordítási tevékenységben használt nyelvek, a fordító viselkedése, a fordítások elkészülésének a helye, a fordítások státusza, a fordítás és a fordítók helye a különböző kulturális és politikai rendszerekben, fordítóképzés). Schaeffner úgy véli, hogy a fordító mindig egy adott szociokulturális környezetben dolgozik, így ha pontosan meg akarjuk érteni a fordítást, nem hagyhatjuk figyelmen kívül ezt a környezetet sem. Egy későbbi kérdésre adott válaszában Schaeffner kifejti véleményét a fordítástudomány manapság legtöbbször vitatott kérdéséről, a gépi fordításról. Úgy gondolja, a gépi fordítás (különösképpen az aktuális fordításon alapuló fordítás és a neurális gépi fordítás) egyértelműen sokat javított a fordítások minőségén, és sokat ígérő kutatási terület. Hozzáteszi, hogy a gépi fordítás valódi értéke nagyban függ a fordítandó szöveg típusától és a fordítás céljától. Habár hasznos lehet abban az esetben, ha a cél csupán az, hogy képet kapjunk az adott szöveg témájáról, a versfordítást például aligha tudja helyettesíteni. Összegzésképpen Schaeffner leszögezi, hogy a fordítás önálló szakma, és a fordítók olyan szakemberek, akik birtokában vannak az ehhez a speciális munkához szükséges készségeknek. Fontos kiemelni, hogy a fordítók olyan szöveget tudnak előállítani, amely megfelel az adott megbízás által támasztott követelményeknek, és meg tudják indokolni a nyelvi vonatkozású döntéseiket. A fordítást oktató szakembereknek elengedhetetlen, hogy ne csupán az adott nyelv(ek) szakértői legyenek, hanem magának a fordításnak is. Ez pedig a tanítás teljesen másfajta megközelítését feltételezi.

A folyóirat 2019. évi harmadik évfolyama eddig négy számot tartalmaz. Folytatván az előző évfolyamok tematikáját, a leghangsúlyosabb terület továbbra is az angolnyelv-tanítás maradt. A megjelenő tanulmányok öt fő csoportra oszthatók: tudományos angol, szókincs- és nyelvtanítás,

készségfejlesztés (írás-készség és hallott szövegértés), szociolingvisztika és pszicholingvisztika, valamint egyéb témák (a fordítás helye az angolnyelv-tanításban, nyelvi mérés, idegen nyelvi szorongás és gyakornok tanárok). A harmadik évfolyamban kap helyet először az anyanyelv-pedagógia. Az évfolyam számaiban egyetlen szociolingvisztikai tanulmányt találhatunk (kódváltás Hongkongban). Két különböző szerző is vizsgálja a beszédaktusokat, azt a témát, amely az előző évfolyamokban nem jelent meg. A narratológia, amely hagyományosan nem tartozik az alkalmazott nyelvészet tárgykörébe, szintén részét képezi a 2019-es évfolyamnak. A tanulmány Agatha Christie *Tíz kicsi néger* című regényén keresztül vizsgálja a narrátor és az implikált szerző közötti különbség kérdését.

Aliasghar Ahmadishokouh, a Payame Noor University doktorandusza írt ismertetőt Matthew Saxton *Child Language Acquisition and Development* című művéről (SAGE Publishing, 2017). Recenziójában emellett érvel, hogy a mű a pszichológiát, nyelvészetet és pedagógiát hallgatók számára alapvető olvasmány. Kiemeli továbbá, hogy kifejezetten hasznos lehet azoknak, akiknek nincs előzetes ismeretük a kapcsolódó tudományterületekhez, hiszen a könyv érthetően magyarázza el az egyes témakörök szakkifejezéseit. Azok is haszonnal forgathatják, akik meg akarják ismerni a gyermeknyelvkutatás legújabb eredményeit (Ahmadishokouh 2019).

Az ALR Journal legolvasottabb cikke a második évfolyamban megjelenő *The Relationship among EFL Learners' Self-Regulation, Locus of Control, and Preference for Vocabulary Acquisition* (Az önszabályozás, a kontrollhely és a szókincs-elsajátítási preferencia közötti kapcsolat angolnyelv-tanulóknál). A tanulmány az idegennyelv-elsajátítással foglalkozó kutatások három új aspektusának az összefüggéseit vizsgálja. Az önszabályozás egyfajta energiaként írható le, amely segíti az egyéneket abban, hogy megfelelő módon viselkedjenek az őket körülvevő társadalomban, és amelyet a személyiség elválaszthatatlan részeként tekinthetünk (Baumeister et al. 2006). A kontrollhely fogalma a tanuláselméletben is fontos helyet foglal el (Baumeister–Vohs 2012). Az elmélet megmagyarázza az egyes történések okait (Jarvis 2005). Azok, akik belső kontrollal rendelkeznek, úgy gondolják, hogy ők irányítják a történéseket, míg a külső kontrollal rendelkezők úgy vélik, hogy nincs ráhatásuk arra, ami velük történik (Wong–Sproule 1984), így az őket érintő események a véletlen művei (Lester 1992). A kutatásban 116 vizsgálati személy vett részt. Az adatgyűjtés során különböző eszközöket használtak a kontrollhely meghatározásához, az önszabályozás vizsgálatához és a szókincs méretének feltérképezéséhez. A kutatás eredményei alapján összefüggés mutatható ki a kontrollhely és a szókincs-elsajátítási preferencia között. A kontrollhely előre jelzi a szókincs-elsajátítási preferenciát. Az önszabályozás és a szókincs-elsajátítási preferencia között nincs jelentős mértékű összefüggés, továbbá nincs számottevő összefüggés a kontrollhely és az önszabályozás között sem. Az önszabályozás nem jelzi előre a szókincs-elsajátítási preferenciát (Soleimani–Aghayani–Tabar 2018).

Habár az *Applied Linguistics Research Journal* viszonylag új folyóiratnak nevezhető, számos hasznos és releváns témával foglalkozó tanulmányt és recenziót jelentetett már meg. A folyóirat célközönsége elsősorban gyakorló angoltanárokból, illetve az angol nyelv tanításának a módszertanával foglalkozó kutatókból áll. Az angolnyelv-tanítás mellett azonban számos más kutatási terület is helyet kap a lap hasábjain, például a szociolingvisztika, a pragmatika, a fordítástudomány, a pszicholingvisztika vagy az anyanyelv-pedagógia. A folyóiratban megjelenő tanulmányok tartalma és nyelvezete jellemzően szakmai, így ezek hasznosítása jelentős alkalmazott nyelvészeti háttértudást feltételez.

Irodalom

- Ahmadishokouh, Aliasghar 2019. Book review. *Child Language Acquisition and Development*. Saxton, Matthew 2017. Second Edition. *Applied Linguistics Research Journal* 3: 63–65. <https://doi.org/10.14744/alrj.2019.00719>
- Baumeister, Roy – Vohs, Kathleen D. 2012. Self-regulation and the executive function of the self. In: Leary, Mark – Tangney, June P. (eds.) *Handbook of self and identity*. Guilford Press. New York. 180–197.
- Baumeister, Roy F. – Gailliot, Matthew – DeWall, Nathan C. – Oaten, Megan 2006. Self-Regulation and personality: How interventions increase regulatory success, and how depletion moderates the effects of traits on behaviour. *Journal of Personality* 74: 1773–1802. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2006.00428.x>
- Jarvis, Matt 2005. *The psychology of effective learning and teaching*. Nelson Thornes. Cheltenham.
- Lester, David 1992. Cooperative/competitive strategies and locus of control. *Psychological Report* 71: 594. <https://doi.org/10.2466/PR0.71.6.594-594>
- Saxton, Matthew 2017. *Child Language Acquisition and Development*. SAGE Publications. New Delhi.
- Schaeffner, Christina 2007. Politics and translation. In: Kuhiwczak, Piotr – Littau, Karin (eds.) *A companion to translation studies. Multilingual Matters*. Tonawanda, NY. 134–147. <https://doi.org/10.21832/9781853599583-011>
- Schaeffner, Christina 2018. Translation Studies and Interpretation: States of the Art. An Interview with Chritina Schaeffner. *Applied Linguistics Research Journal* 2: 52–58. <https://doi.org/10.14744/alrj.2018.88598>
- Soleimani, Hassan – Aghayani, Behnam – Ashari, Narjes 2018. The Relationship among EFL Learners' Self-Regulation, Locus of Control, and Preference for ocabulary Acquisition. *Applied Linguistics Research Journal* 2: 12–24. <https://doi.org/10.14744/alrj.2018.08208>
- Wong, Paul T. P. – Sproule, C. F. 1984. An attribution analysis of locus of control construct and the Trent Attribution Profile. In: Lefcourt, Herbert M. (ed.) *Research with the locus of control construct: Extensions and limitations* 3. Academic Press. Orlando. 309–360. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-443203-1.50009-0>

(1) *Applied Linguistics Research Journal*. <http://www.alrjournal.com/About-Journal> (2019. szeptember 12.)

Csárdás, László: Applied Linguistics Research Journal

Az írás szerzőjéről

Csárdás László Bence

doktori hallgató, idegen nyelvi tréner

laszlo.csardas[kukac]gmail.com